

Menighetsbladet

Nr 1 / 2009 Ringeby prestegjeld 65. årgang

Ringebu

Fåvang

Venabygd

Prekestolen

her i Menighetsbladet,
er åpen for alle som
har et hjertesukk de
ønsker å formidle.
Eller en trøstens tanke.
Kan hende en kjærlig
formaning?

Send oss noen linjer:
Du kan godt være
anonym overfor
leserne, men
redaksjonen må vite
hvem du er.

Januar er høysesong for samlivsproblemer, det er kanskje derfor ikke tilfeldig at «God morgen Norge» på TV2 har nettopp problemer i samlivet som hovedtema denne uken.

«Gleder du deg til å komme hjem?»

I 2007 var det 22 000 nye saker i familievernet, 48 prosent av disse var problemer i parforholdet. Hvordan redder man forholdet? Er det hjelp å få? Er ofte spørsmål man stiller seg. Kirkens Familievern, Otta har lang erfaring med par som trenger litt drahjelp i samlivet. Helga 06. til 08.03. inviteres det til inspirasjonskurs på Rondane SPA høyfjellshotell for par som ønsker ny giv og ideer til å styrke samlivet.

Kursholdere er familierapeut Helen Jensen og psykolog Morten Halberg. Begge har mange års erfaring med par- og familierapi. Kurset bygger på PREP-modellen, som er tilrettelagt for Norge av Modum Bad, og tar sikte på å virke forebyggende og forholdsstyrkende. Studier har vist at par som lærer PREP-metodene har 50% større mulighet til å forbli i parforholdet og være fornøyd enn andre par som ikke har fått denne verdifulle kunnskapen og treningen.

Kursholder Helèn Jensen forteller at noen av temaene vil være: kommunikasjon, aggresjon, problemløsningsmetoder, seksualitet, bagasje fra fortida, sjalusi, ulike og felles verdier og ny glød i parforholdet.

Det legges vekt på at kurset skal være en hyggelig og behagelig opplevelse for parene som deltar. Paret skal nyte å ha tid sammen, og erfaring viser at inspirasjon og læring skjer best i en trygg og god ramme. Kurset går over ei helg og arrangeres på Rondane SPA i flotte omgivelser til Rondane nasjonalpark og med muligheter for avslapping og velvære i hotellets SPA avdeling.

”Inspirasjonskurset er en investering i samlivet som alle par bør kunne seg” sier Jensen.

Tallene på samlivsbrudd er større enn noen sinne. Kirkens Familievern, Otta arrangerer et forebyggende og forholdsstyrkende inspirasjonskurs helga 06. – 08.03.09, med tanke på å hjelpe par som sliter.

Ta gjerne kontakt om dere lurer på noe.
KIRKENS FAMILIEVERN, OTTA
Storgata 21, 2670 Otta
Tlf: 61 23 05 36, Fax: 61 23 02 55

Foto side 1:
Christin Almestrand Bakken

Denne salmen handler om Guds omsorg, og det er godt å vite at uansett hvordan vi har det så har Gud omsorg for oss.

Om vi synes at alt er håpløst her, får vi et håp i himlen slik det står i 1. verset. Godt å erfare og kjenne Guds grenseløse kjærlighet (3. verset)

Nr 312:
Lær meg å kjenne dine veie.
Mel : Norsk folketone (Åseral)

© RINGEBU MENIGHETSBLAD

Grete Frisstad Brendhagen

Min salme

1. Lær meg å kjenne dine veie, og gå dem trøstig skritt for skritt. Jeg vet at hva jeg fikk i eie, er borget gods og alt er ditt. Men vil din sterke hånd meg lede, jeg aldri feil på målet ser, Og for hvert håp som dør her nede får jeg et håp i himlen mer.
2. Lær meg å kjenne dine tanker og øves i å tenke dem! Og når i angst mitt hjerte banker, da må du kalle motet frem. Når jeg har tenkt meg trett til døden, si så hva du har tenkt, o Gud! Da kan jeg se at morgenrøden bak tvil og vände veller ut.
3. Men lær meg fremfor alt å kjenne din grenseløse kjærlighet, den som kan tusen stjerner tenne når lykkens sol for meg går ned. Den tørrer tåren som den skapte og leger såret som den slo. Dens vei går gjennom det vi tapte, den gir oss mere enn den tok.

Tekst Jakob Pauli 1902

Faste – for ikke å bli sittende fast

”Når jeg gir brød til de fattige kaller de meg en helgen. Når jeg spør hvorfor de fattige ikke har brød, kaller de meg kommunist”, sa biskop Don Helder Camera i Brasil.

Det er nødvendig å stille kritiske spørsmål for ikke å bli sittende fast i forestillinger som fratar mennesker og livet deres verd og verdighet.

Kirken har en dobbel rolle i verden. Den skal forkynne evangeliet og drive diakoni, men samtidig våge å stille de ubehagelige spørsmål som i neste omgang kan hjelpe oss til endring av vår måte å leve i verden på. At vi i vår jødekristne kultur kan uttrykke oss kritisk til både våre politiske og religiøse ledere er en arv fra profetene i Det gamle testamentet som Jesus videreførte.

Hvilke utfordringer står verden overfor i dag? Hva er kirkens oppgave/misjon i møte med disse? I disse dager tenker jeg på lidelse som følge av krig/vold, fattigdom og miljø-ødeleggelser. Bilder av barn som har mistet sine foreldre eller foreldre som står med døde barn i sine armer. Fremtid, drømmer og håp som er revet bort.

Da jeg besøkte Burundi i fjor fikk jeg selv se dette på nært hold. Jeg lærte også noe om sammenhengen mellom krig, fattigdom, miljøødeleggelse og vår livsstil.

I Kongo, nabolandet til Burundi er det krig. Blant årsakene til konflikten er fattigdom og kamp om verdifulle naturressurser.

Vi har vent oss til et forbruk som må øke hvert år for at ikke vår del av verden skal få en økonomisk krise. Dette samtidig som mennesker i andre land må leve med dårlige arbeidsvilkår, lav lønn, mangel på frihet og utnytting av naturressurser. Mens noen beskriver dette som konkurransefortrinn erfarer vi dette som billig tilgang på varer og produkter.

Vår livsstil får følger for mennesker som lever på den andre siden av kloden. Vi ser dette gjennom den globale økonomien, og vi ser det gjennom klimaendringene. CO2 fra oljen som skal sikre vår fremtid er med på å skape et klima i endring som tar livsvilkårene bort fra andre mennesker. Flere millioner av mennesker står i fare for å miste tilgang til vann. Andre mennesker igjen er truet av flom. Det er først og fremst de mest fattige og sårbare som er mest truet.

Fasteaksjonen ”Klimaaksjonen SOS fra sør” velger å stille seg ved siden av de som er hardest rammet i klimaendringene og ønsker å se

virkeligheten fra deres sted. Faste er tiden for å stille de ubehagelige, men likevel livsnødvendige spørsmål. Bare gjennom det kan vi komme videre. Fasten kan slik hjelpe oss til ikke å bli sittende fast i det gamle.

Det nye vi må skjønne er at frarøver vi andre mennesker naturens ressurser så fratar vi oss selv også livsgrunnlaget. Alt henger sammen. Verden er en! Vi må se samfunnet under naturens synsvinkel – det de gamle lærde kalte sub spesie naturae.

Den gyldne regel for vår tid heter: ”Det du vil at andre og naturen skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot dem”.

I sin vandring mellom mennesker stilte Jesus seg alltid ved siden av de som var i utkanten av det gode selskap. I Bibelen blir samfunnets helse alltid vurdert opp mot hvordan det tar vare på de svakeste og mest sårbare. Gjennom sine lignelser og sine mange spørsmål, sine handlinger og forkynnelse, snudde Jesus opp ned på tilvante forstillinger. Han skapte på den måten nytt rom for undring og deretter for ny handling som ga mennesker og livet verd og verdighet.

Av Solveig Fiske,
Biskop

Den gyldne regel for vår tid heter: ”Det du vil at andre og naturen skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot dem”.

Hva skal jeg ha med
når jeg trer fram for Herren
og bøyer meg for Gud i det høye?
Skal jeg komme til ham med brennoffer,
bære fram årsgamle kalver?
Byr Herren seg om tusener av vær,
titusener av oljebekker?
Skal jeg ofre min førstefødte for min synd,
min livsfrukt for min overtredelse?

Menneske, Herren har jo sagt deg
hva godhet er, og hva han krever av deg:
at du skal gjøre det som er rett,
vise trofast kjærlighet
og vandre ydmykt med din Gud.

Mika 6,6-8

Vil du fortelja om deg sjøl og din oppvekst Kari Gilleberg?

Intervjuet

Tekst og foto:
Anny
Langrusten
Wålen

Intervjuet, denne gang Kari Gilleberg. Ei kvinne frå Lom som har engasjert seg i så mykje – mellom anna menighetsarbeid, og vi takkar på vegne av Menighetsbladet for innlegg og engasjement du har bidratt med, gjennom årenes løp!

Ja, Kari fortel at ho er fødd på garden Bø i Lom, som nr. 9 av 10 syskjene. Vaks opp i tronge kår, det var mykje arbeidsløye og tronge tider i 20-30 åra. Men Kari synest ho var heldig, for ho vaks opp med ei mor og ein far som var arbeidssame folk som opplevde den vanskelege økonomiske krisa som mange opplevde den gongen.

Kari seier det var godt å vera av dei yngste i familien som ikkje forstod alt. Det var godt samhold i familien med stor omtanke for kvarandre. Kari fortel at ho vart konfirmert i Lom stavkyrkje i 1937 og var i 70-års konfirmasjonsjubileum 16. september i 2007. Vidare i sin ungdom gjekk ho både på Framhaldsskulen og på Klones husmor- og landbruksskule og minnst dette som svært lærerike år.

Ellers var ungdomstida i Lom gjevande og triveleg, det var frilynt ungdomslag der me dansa folkeviseleik. Det var også nokre unge jenter i grenda som fekk undervisning i ein spesiell dans av tyske

Metha Aukrust, gift med Olav O., son til dikteren. Den undervisninga foregjeikk i diktarheimen Lyvjaberg.

Var det tidleg du måtte ut å arbeide eller?

– Ja, som ung var eg buedeie heime i mange somrar, ysta ost og kinna smør – slik som var vanleg for mange den gongen – Kari ynskjer ikkje å skryte av seg og sitt – og eg vaks opp utan telefon og radio.

Etter at eg flytta ut var eg hushjelp mange stader og kom og til Ringebru på den måten da krigen var slutt.

Kari, du har vore flink til å engasjere deg i mange ulike ting – vil du fortelja noko om det?

– Ja, eg har vore aktiv i Kyrkja og i menighetslivet. Har vore med i Misjonsforeninga, Sanitetsforeninga, Pensjonistlaget, Bygdekvinnelaget og nå i Seniordansen. Utanom det er eg glad i å gå turer og tenkjer mykje tilbake i tida – og synes at alt er vorte så forandra.

Kari har også skrive prologar ved festlege høve i sanitetsforeninga og bygdekvinnelaget, samt songar til barnebarnas konfirmasjon.

Kva synes du var bra før i tida Kari?

– Eg tenkjer da særleg på den store verdien det gav oss som vaks opp at min generasjon kvinner var heimeværande husmødre og tok seg av hus, heim og familien med alle dei mange gjeremål det var. I dag synes eg at kvinner virker til å vera dobbeltarbeidande sjøl om dei har små barn og har det derfor for travelt. Eg ser jo at me har fått det godt, men med all denne velstanden så har me og mista mykje.

Det er viktig å ta vare på kvarandre og den kristne kulturarven me har fått med dei 10 budorda bl.a. du skal halde kviledagen heilag. Det er noko av verdigrunnlaget i vår kristne kulturarv. Alle vil ha kyrkja, men det er svært få som går i kyrkja.

Til slutt, kva vil du seia om finanskrisa Kari?

– Det er veldig trist med finanskrisa og alle som blir arbeidslause. Eg tenkjer at alt arbeid er like viktig, enten det er «åndens eller hændens arbeid».

«Skulle alle ganga med kvite hender, vart det armod i mange grender», skreiv Ivar Aasen. Kanskje finanskrisa har lært oss noko? I dag er det penger det gjeld alle stader, grafse åt seg mest mogleg, men eg trur ikkje nokon blir meir lykkeleg av å tenkje meir på seg sjølv enn sin neste. Kjøp og kastmentaliteten bør bytast ut med meir sparsomheit. I sanitetsforeninga hadde vi eit motto: ”Den største gleda du kan ha, det er å gjera andre glad”.

Korleis har du det i dag Kari?

– Det er godt å vera pensjonist idag. Eg er glad og takknemleg for at eg er frisk og velsigna med god helse og føler at Gud har vore med meg gjennom livet. Det viktigste er likevel familien, 3 barn samt barnebarn og oldebarn. I tillegg er eg heldig som er glad i song og likar godt både å høyre på musikk, lesa og skrive.

Er det noko spesielt du brenn for nå i menighetsengasjementet ditt?

– Ja, eg er interessert i den nye liturgien og den nye salmeboka som skal takast i bruk 1. sundag i advent 2010. Eg tykjer vi har ein svært rik salmeskatt! Grundtvigs og Landstads salmer er av dei finaste salmene som eg vonar blir med også i den nye salmeboka + Svein Ellingsen.

Hjarteleg
takk
til Kari
Gilleberg
for ein
koseleg prat!

Julefest på Tromsnes misjonshus

Sundag den 4. januar hadde familiebarnehagane i Fåvang julefest på Tromsnes misjonshus. Ansatte og foreldre i familiebarnehagane var saman om arrangementet. Dette er ein fin tradisjon.

Anne Reidun Amrud leia festen og ynskte alle hjarteleg velkomen. Barna vart samla medan juleevangeliet vart lese. Etterpå var det gang kring juletreet, og dei kjende og kjære julesongane som høyrer jula til vart sunge.

Sveinung Amrud og Magne Bekkemellem spela trekkspel til julesongane.

Så vart det servert kaffe, saft, påsmurte rundstykker, sjokoladekake og kringle.

Eg var heldig og vart invitert av oldebarn og foreldre. Det gleda meg.

Eg vil retta ein stor takk til Anne Reidun og hennes medhjelparar.

Det er gledeleg å sjå at unge foreldre held den kristne kulturtradisjonen ved like og arrangerer julefest. Jula er barnas høgtid..

Til slutt delte julenissen ut gåvar til barna. På festen var det 140 personar med stort og smått.

Det var ein KOSELEG julefest.

Det var ein
koseleg
julefest.
Med
helsing
frå Kari
(Oldemor)

Også andre stadar vart det arrangert julefest. Dette biletet er får ein julefest for barnehagebarna i Ringebuhallen.

Timberland Ringebu Lutheran Church, Barronett, WI

Tekst og foto:
Einar Høystad

Ringebu historielag arrangerte i tidsrommet 24. september – 4. oktober 2008 en tur til Midt-Vesten. Turen gikk fra Minneapolis i en sløyfe gjennom Minnesota, Iowa og Wisconsin. På turen deltok 53 personer, derav 34 fra Ringebu historielag og 19 fra Heidal Spel- og Dansarlag og Skåbu spellmannslag. Reiseleder og konferansier var Einar Høystad. Det ble på turen avholdt 5 konserter.

På turens nest siste dag ble det avholdt en kveldskonert i Timberland Ringebu Lutheran Church, Barronett, WI. På ettermiddagen

hadde deltakerne besøkt kirkegården Ringebu Cemetery, som ligger et stykke unna kirken, der det fantes mange graver med Fåvangnavn, slike som Romsås, Odden, Viken og Årnes.

Historia til Timberland er relativt ung. De første to setlerne som slo seg ned der var Hans Årnes og A. J. Sand. Noe senere kom Adolph Wang, som var født i Skjerdalen. Dette var trolig i 1880-åra. Torvald Odden var på besøk der i 1890, men kom senere tilbake og slo seg ned. Christ Odden, som var født i 1872, setlet i 1893. Stener Årnes giftet seg med Helen Hodgkin,

som var lærerinne, og de bygde opp den farmen som Abner Odden senere kjøpte. Der var også det første posthuset, som ble kalt Timberland. I 1889 ble det bestemt at den første skolen skulle bygges. På den tida var det også mange Chippewa indianere i området, som bl.a. byttet til seg smør og brød for lønnesirup. Av de første setlerne levde Christ Odden til 1953 og Thorvald Odden til 1961.

Allerede i 1892 danna de norske setlerne i Barronett sin egen menighet, som ble kalt Ringebu Lutheran Church, som fremdeles er det offisielle navnet. Grunnen til

Foran porten til gravplassen Timberland Ringebu Cemetery i Barronett, WI, f.v. Rolf Morken, Jean Odden, Milton Odden, Sandra Erickson Jerry, Margaret Olsen Madison, Charlotta Romsos og Erling Eugene Romsos.

Altartavla i Ringeby Lutheran Church i Barronett, WI.

Timberland Ringeby Lutheran Church i Barronett, WI, som var bygd i 1909.

at Ringeby ble valgt som navn på kirken, var at flere av setlerne kom fra Ringeby. I 1899 fikk de dagens gravplassen, som heter Timberland Ringeby Cemetery, den ligger 1,5 miles nordvest for kirken. På det tidspunktet var kirken enda ikke bygd. Først i 1909 ble kirken reist sentralt i bygda. I arbeidet med å få organisert menigheten og bygd kirken var kvinneforeningen "the

Ladies Aid" svært viktig. Den betalte en stor del av pastorens lønn, kjøpte orgelet og betalte deler av kirkeklokka. I 1984 ble det feiret 75-års jubileum for kirkebygningen og i 2009 vil det være 100 år siden kirken ble reist.

Hans Årnes, f. 1835, som var en av pionerene i Timberland kom ikke alene, men sammen med sin kone Beret Stenersdr. Øvre Årnes,

f. 1834. De hadde giftet seg i Ringeby i 1860 før de drog til Amerika i 1863, hvor de først slo seg ned i Clear Lake i Polk County. De hadde da to døtre Beret og Sørine. I 1885 flyttet de til Cumberland og så til Timberland hvor de fikk jord. I amerikanske kilder står det at de hadde én datter og tre sønner.

SOS fra sør

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon i 2009 setter fokus på fattige menneskers møte med klimaendringene. Klimaaksjonen "SOS fra sør" tar på alvor at fattige mennesker sender ut sine nødrop om mer tørke, flom og ekstreme værforhold. Den 31. mars vil konfirmantene i Ringeby og Venabygd gå som bøssebærere fra dør til dør og samle inn penger til ofrene for klimaendringene.

Flommen i fjor var den største jeg kan huske. Vannet steg her på øya og folk satt på takene og ropte på hjelp. Hvis naturkatastrofene blir flere og sterkere, vil det ramme oss hardt, sier Asha fra Bangladesh, en av mange som roper SOS, og ber oss ta klimatrusselen på alvor.

Mens vi i den rike delen av verden kan forebygge og forsikre mot naturens ødeleggelser, står mennesker i fattige land i fare for å miste alt når katastrofen rammer.

Derfor går penger fra årets fasteaksjon blant annet til å gjøre fattige i stand til å møte mer ekstremt vær. I flomutsatte områder som Bangladesh innebærer det blant annet treplanting, som hindrer at verdifull jord skylles bort når flommen rammer. Dessuten sikres hus mot flom og det opprettes lokale krisegrupper som har ansvar for flomvarsling og redningsarbeid når katastrofen skjer.

I Kenya, som rammes av hyppigere tørke, støtter Kirkens Nødhjelp prosjekter som samler og lagrer regnvann til tørre perioder. Dessuten

dyrkes planten jatropha som trives i tørre områder og som gir biodrivstoff, velegnet til strømaggater og biler.

Klimaendringer er tvunget stadig høyere opp på dagsorden i den vestlige del av verden, og Kirkens Nødhjelp ønsker å markere at klimaendringer er et rettferdighetsspørsmål. Vi som bor i den rike del av verden bidrar mest til endringene i klimaet og har derfor et spesielt ansvar for å lytte til SOS-ropene fra fattige mennesker.

Ta derfor godt i mot konfirmantene når de banker på din dør!

Du kan også støtte aksjonen gjennom givertelefon: 820 44 088 (175 kroner) eller via kontonummer 1594 22 87493

Henrik Wergeland

– 200 års jubileum

Tekst:
Kristin Anita
Johnsen

Henrik
Wergeland
17. juni 1808
- 12. juli 1845

På åpningskonserten for de 8. internasjonale sommerkonserter i Ringeby Stavkyrkje, den 29.06.08, opptrådte Kristin Anita Johnsen med tekster av og om dikteren Henrik Wergeland.

Med hennes tillatelse har Menighetsbladet fått trykke tekstene som ble benyttet. Av plasshensyn er teksten forkortet.

«Hver skapning er som en harpe - som spiller til livets glede og til Guds ære. Benbygningen er selve rammen hvor nervene er spent fast som strenger. Blodet suser gjennom dem som en mild skjærsommervind, Så søt livsfølelse og velbehag fyller hele harpen.»

«Mennesket» – 1845

Velkommen til markeringen av Henrik Wergeland sitt 200 års jubileum.

Mennesket Henrik Wergeland. Hvem var han? Jo, han var dikter, prest, folkeopplyser, frihetsforkjemper, radikal rabiat og romantiker. Han var sammensatt, vanskelig tilgjengelig på flere måter. Han var opptatt av naturen og det åndelige, det overjordiske. Han utdannet seg til prest, men fikk aldri noe fast presteembete.

Det var forfatter han ble og det er igjennom hans diktning vi møter han. Han skrev i de fleste sjangre: Dikt, skuespill, brev, essays, salmer og prekenes. Frihetsdikt, kjærlighetsdikt, sørgespill og farseser. Han engasjerte seg i de fattiges situasjon i samfunnet og han arbeidet for opprettelsen av folkebibliotek for å spre kunnskap til folket.

Hans litterære produksjon spenner fra det visjonære og omfattende verdensdiktet «Skapelsen, Mennesket og Messias» til de mer enkle, kjente og lettfattelige barnesanger som «Vi er en nasjon vi med» og «Nisser og dverge». Wergeland var opptatt av barn og deres evne til å lære og forstå. Han var pedagog, og han brukte diktningen i dette

øyemed. Det ser vi godt i diktet "Sommerfuglen".

«Sommerfuglen»
Den prektigkledd sommerfugl
er fløyet fra Guds hånd.
Han gav den gyldne ringer
og røde purpurbånd.

Han lærte den å flyve høyt,
høyere enn jeg er.
Den har nok fuglens lyster,
men ei dens dun og fjær.

Og alle verdens mennesker
og alle kongebud
ei gjøre kan en sommerfugl.
Det kan alene Gud.

Kjærligheten gjennomstrømmer Wergelands diktning.

Kjærligheten til Gud, naturen, enkeltmennesket, folket, språket og landet. Og ikke minst; kjærligheten til kvinnen. Henrik Wergeland forelsket seg dypt og inderlig flere ganger i sitt liv. Han fridde, men fikk dessverre avslag på mange av sine frieri.

Fire kvinner har imidlertid gjort uutslettelig inntrykk på han, og de har derfor vært inspirasjonskilden til flere av hans dikt og diktsamlinger. Disse kvinnene (Ida Haffner, Hulda Malthe, Emilie Selmer og Elise Wolf) er Wergelands «Stella»;- Wergelands stjerne. «Stella» er den uoppnåelige, men udødelige kvinnen han aldri får. Hun er blomst på jorden og stjerne i himmelen. Hun favner hele spekteret, fra det legemlige til det åndelige. Hun er en Wergeland kan drømme om uten å få avslag. Han opphøyer henne til en overjordisk kvinneskikkelse, - en muse, som gir han dikterisk inspirasjon. Vi finner mange «Stella» - dikt i hans litterære produksjon.

Det var imidlertid Amalie Sofie, en femte kvinne, som ble Wergelands hustru. Han hyller også henne i flere enkeltstående kjærlighetsdikt. I diktet «Min vivs hjemkomst» venter han på henne og skildrer sine lengsler og tanker. Hun er

«huld», usynlig, for han ennå, men hun skal komme. Hun er jo hans muse og utrolig betydningsfull!

I dette diktet møter vi også en annen kvinneskikkelse fra hans tidligere kjærlighetsliv. Hun er død nå, men hun forstyrrer hans liv og i kraft av sin "Stella" status velsigner hun Amalie og Henriks kjærlighet.

Etter at Grunnloven ble utformet i 1814 engasjerte Wergeland seg på flere måter.

Han var radikal, ønsket full religionsfrihet og ville fjerne paragraf 2 i Grunnloven som nektet jøder og jesuitter adgang til landet. Han mente paragrafen var i strid med den liberale ånd i Grunnloven og uforenelig med kristen nestekjærlighet. Wergeland gav ut to verk i forbindelse med denne saken: "Jøden" og "Jødinden".

Diktet "Jeg er nu saadan, jeg" illustrerer på en fiffig, og billedrik måte konflikten mellom de konservative og de radikale i Norge på denne tida.

Handlingen i dette diktet er lagt til naturen. Vi møter "lønna", et positivt og optimistisk tre, i samtale med et noe mer skeptisk og tradisjonsbundet treslag "grana". Temaet er "Jødesaken" og grana kan ikke forstå hvorfor lønna vil åpne opp for disse nye innbyggerne...

Seks år etter Wergelands død ble Paragraf 2 fjernet fra Grunnloven.

Men før vi kom så langt ebbet altså Wergelands liv ut. Han fikk tuberkulose, og døde - 37 år gammel. Han rakk å omarbeide sitt lyrisk - dramatiske diktverk "Skapelsen, Mennesket og Messias" og gav i 1845 ut «Mennesket».

Han rakk også å utgi sine livsskisser «Hassel-Nøtter».

Med visshet om at vi nå har litt kunnskap om Henrik Wergeland, syns jeg det er betimelig å avslutte denne avdelingen med teksten «Hvor ofte skal Gud takkes?»

Se neste side >

”Hvor ofte skal Gud takkes?”

Så mange ganger som der er sand
på havens bund
og på flodens strand,
som der er blomster
på eng om våren,
som der er dråper av blod i åren,
som der er stjerner på nattens hvelv,
som jeg har syndet mot Gud, jeg selv,
som der i skogen er bar og blader,
og strå og agner i bondens lader,
som der er torner i nypehekk,
som der en småfisk i sten og bekk,
som treet kløves kan ut i splinter,
som sneens flokker i barske vinter.
Så mange ganger som der er mygg
om sommerkvelden på flodens rygg,
som der om høsten er sorte kråker,
som der er aks på en vakker åker,
som der er penger i engelland,
som der er gnister i ildebrann,

som der i kummerens bryster tårer,
som der er spørsmål
om råd hos dårer,
som der er taksten på Kongens slott,
som man har venner,
når det går godt,
som der er bølgende gress
på marken,
som der var levende dyr i arken.
Så mange ganger, og flere med,
skal Gud lovprises i evighet.
Amen.

”God natt, god natt.
Kryp under ditt dekken,
med nelliker stukket,
med roser besatt,
med sølvhvite blader
fra bringebærhekken.
I morgen den dag, om Gud så vil,
vekkes du opp av fuglenes spill.”

Kirkevalget 2009 – noe for deg?

Kirkevalget som skal foregå 13. og 14. september er historisk. For første gang skal alle landets menigheter arrangere valg samtidig med Stortingsvalget. Nytt er det også at samtlige stemmeberettigete – cirka 3,1 millioner nordmenn – bestemmer hvem som blir medlemmer av Kirkemøtet.

Det legges opp til rekordmobilisering i forbindelse med nominasjonsarbeidet denne våren. Målet er å få 30.000 medlemmer i Den norske kirke til å stille til valg. Det store antall kandidater trengs til de 1280 menighetsrådene over hele landet. Og fordi det for første gang er direktevalg til bispedømmerådene og Kirkemøtet, trengs også ca 230 gode kandidater til disse vervene.

– Det er både spennende og viktig å stille til valg i kirken. De som blir valgt inn bestemmer hva som skal skje i kirken de hører til i og påvirker arbeidet i sitt lokalsamfunn.

Mange tenker kanskje ikke på kirken i det daglige, men ved de høytidelige anledninger som dåp, bryllup og helligdager er kirken et naturlig sted å oppsøke. I tillegg er det givende arbeid med være med på å forme den viktige samfunnsinstitusjon som kirken er i det enkelte lokalsamfunn, forteller direktør Jens-

Petter Johnsen (bilde) i Kirkerådet **Men er jeg den rette?**

Hver hundrede nordmann skal i år stille til valg som medlem av et råd i kirken. Og kravet som stilles til kandidatene, er at de er medlem i Den norske kirke og over 18 år. Så er du døpt og myndig, er du en potensiell kandidat.

Det er et uttalt mål at hver femte rådsmedlem skal være under 30 år. Altså bør 6000 unge komme på listen over kandidater til menighetsråd og bispedømmeråd. Kirken vår favner alle aldersgrupper, men har særlig fokus på barn og unge. Derfor er det viktig å få også den yngre generasjon sterkere inn i råd og styre. Også menn er særlig velkomne. I menighetsrådene i dag er kvinnene i stort flertall.

– Vi ønsker en balanse blant både kjønn og aldersgrupper for at menighetsrådene og Kirkemøtet skal være mest mulig representativt, fortsetter en engasjert kirkerådsdirektør.

Er du, eller kjenner du, en god kandidat?

Alle menigheter har opprettet egne valgteam i forbindelse med høstens valg. Hvis du har lyst til å stille til valg eller har tips om noen som vil kunne passe, kan du kontakte ditt lokale menighetskontor. Adresser og

telefonnummer finner du på forsiden til www.kirken.no der du lett kan søke fram til din menighet.

Tallenes tale og nye mål

Valgoppslutning for fire år tilbake lå på 4,2 prosent av de ca 3 millioner stemmeberettigete. 128.000 avga stemme ved 2005-valget. Kirkens valgsekretariat har et håp om å øke oppslutningen betraktelig. Valget skal bli synlig for alle kirkens medlemmer i form av ulike kampanjer, og urnene skal bli mer tilgjengelige fordi valget avholdes samtidig med Stortingsvalget.

I høst er det dessuten en ny gruppe som kan avgi stemme ved Kirkevalget, da også samtlige døpte 15, 16, og 17-åringer inviteres til urnene. Totalt vil cirka 3,1 millioner være stemmeberettiget ved Kirkevalget i september.

Artikkelen er hentet fra www.kirken.no

Jens-Petter
Johnsen

VI STØTTER MENIGHETSBLADET

Har din bedrift lyst til å støtte menighetsbladet og samtidig få profilering på denne siden, har vi fortsatt noe ledig annonseplass. Ta i så fall kontakt med redaksjonen på telefon: 61 28 43 50

 <p>www.sgh.no ♦ Tlf. 61 28 40 00</p>	 <p>Lokalavisa for døl og dal Tlf: 61292480 • www.dolen.no</p>	 <p>2630 Ringebu • Tlf. 61 28 05 15 E-post: jarles.blomster@interflora.no</p>	 <p>www.jonnhalt.no • Tlf. 61 28 03 41</p>
 <p>2634 Fåvang • Tlf. 61 28 24 10 / mob. 975 82 410</p>	 <p>www.giax.no Tlf. 61 28 42 00</p>	 <p>www.hortenelektriske.no - tlf. 61 28 16 40</p>	 <p>www.venabu.no • Tlf. 61 29 32 00</p>
 <p>61 28 01 27 Dame - Herre</p>	 <p>2630 Ringebu, Tlf: 61 28 08 70 e-post: postmaster@roboptikk.no</p>	 <p>2630 Ringebu Tlf: 61 28 01 99 ringebu@libris.no www.libris.no/ringebu</p>	 <p>RINGEBU-FAVANG INNKJØPSLAG E-post: rinkkj@online.no - Tlf 61 28 13 33</p>
 <p>www.ge.no • Tlf. 61 29 46 00</p>	 <p>www.gudbrandsgard.no • Tlf. 61 28 48 00</p>	 <p>Tlf. 61 21 80 00 www.gudbrandsdal.sparebank1.no</p>	 <p>Prosjektering innen bygg og anlegg 2634 Fåvang • Tlf. 61 24 57 70</p>
 <p>HJEMMELAGET Anni's Pølsemakeri 2630 RINGEBU - Tlf. 61 28 03 54 SPEKEMAT</p>	 <p>entreprenør Tlf: 61 24 57 80 www.bygg-plan.no</p>	 <p>2634 Fåvang • Tlf. 61 28 37 00</p>	<p>Støtt menighetsbladet!</p>
 <p>2634 Fåvang - Telefon 61 28 44 00</p>	 <p>2630 Ringebu • Tlf. 61 28 02 61</p>	 <p>Jernbaneg 6 • 2630 Ringebu • Tlf. 61 28 09 08</p>	 <p>KIWI Ringebu • 61 28 05 19</p>
<p>Støtt menighetsbladet!</p>	 <p>GUDBRANDSDAL EL-INSTALLASJON AS www.gei.no • www.elfag.no</p>	<p>Støtt menighetsbladet!</p>	<p>Støtt menighetsbladet!</p>
<p>Lotus Garn og Kosmetikk 2634 Fåvang - Tlf. 61 28 24 41</p>	<p>Støtt menighetsbladet!</p>	<p>Tannlege Jon Forr Toverud 2647 Sør-Fron 61 29 62 40</p>	<p>timotei data Jostein Rudi www.timotei.no ♦ Tlf. 61 28 41 99</p>
<p>Marits fotterapi 2634 Fåvang • Tlf. 480 02 652</p>	<p>Shell Fåvang 2634 Fåvang • Tlf. 61 28 22 12</p>	<p>Verhelst Venabygd Dagligvarehandel 2632 Venabygd • Tlf. 61 28 41 80</p>	<p>Håndarbeidskroken 2630 Ringebu • Tlf. 61 28 09 69</p>

HEIM OG KYRKJE

Døpte:

Ringebu	
01.02	Emma Gråv
01.02	Even Tromsnes
01.02	Magnus Borgedal Trøstaker

Vigde

Ringebu	
29.12	Emma Louise Dagnes og Charles Edward Lovell
07.02	Kristin Anita Johnsen og Lars Skjeggestad Kleven

Gravferder

Ringebu		
17.12	Anton Avlestuen	f. 1919
19.12	Erling Brendemo	f. 1938
23.12	Margit Garverhaugen	f. 1918
13.01	Martin Nybakken	f. 1923
23.01	Morten Borgedal	f. 1918
06.02	Synnøve Brendemo	f. 1916
06.02	Erik Arnfinn Lindalen	f. 1949

Fåvang

10.12	Erling Løsnesløkken	f. 1923
23.12	Magnhild Lesjø	f. 1923
	Anna Ekre	
	(begr.S.-Fron)	f. 1924
	Marit Haug Myhren	
	(begr.Lilleh.)	f. 1958
15.01	Margot Haugen	f. 1918
15.01	Jan Brennhaugen	f. 1939
23.01	Mathias Fossmo	f. 1922
30.01	Ole Trøstaker	f. 1914

Venabygd

20.12	Arvid Tvette	
	(bisettelse)	f. 1919
02.01	Mari Johanne Lunde	f. 1928
30.01	Anne Lilleveld	
	(bisettelse)	f. 1934

DET SKJER...

Frelsesarmeen i Ringebu Festsamvær våren 2009

- Torsdag 26. februar kl. 1800 Festsamvær
- Torsdag 19. mars kl. 1800 Festsamvær på Ringebu eldrecenter
- Torsdag 30. april kl. 1800 Festsamvær

Majorene Brith-Mari Heggelund og Åsdis Karlsdottir Molvik blir med hver gang.

Velkommen til festsamværene.
Ta gjerne noen med deg!

DET SKJER...

GUDSTJENESTE PÅ GULLHAUGEN

Det blir Gudstjeneste med kirkekaffe i kapellet Skjærtorsdag og Langfredag.
Tidspunkt begge dager er kl. 18.30.
Følg med i avisen og i neste menighetsblad.
Anne Reidun Amrud

• • •

En takk og et ønske om god bedring!

Vår trofaste sekretær i redaksjonen, Rolf Arne Bakken har en tid vært plaget med sykdom og har derfor ikke kunnet være med på å lage menighetsbladet.

Vi ønsker en riktig God bedring og håper at du snart er tilbake.

I hans fravær er vi så heldige at kirkeverge Lars Smestadmoen stepper inn og hjelper oss slik at vi klarer å få ut menighetsbladet slik det er planlagt. Vi ønsker å rette en stor takk for god hjelp.

Vennlig hilsen

Grete Fristad Brendhagen (redaktør)
Anny Langrusten Wålen (redaksjonsmedlem)

• • •

LHL Ringebu

(lokallag i Landsforeningen for hjerte- og lungesyke) ble stiftet og startet pr. 01.01.09.

Tidligere felles lokallag med

Fronskommunene, LHL Midt-Gudbrandsdal. Alle medlemmer med adresse i Ringebu og Fåvang er nå overført til LHL Ringebu, tils. ca. 70-80 pers.

Styret ønsker alle dere hjertelig velkommen i vårt nye lokallag. Velkommen også til dere andre som ønsker å bli nytt medlem i laget. LHL er en interesseorganisasjon for hjerte-lungesyke og arbeider for at denne målgruppen bl.a. skal få best mulige behandlingstilbud samt være et støtteapparat for pårørende. Alle møter og arrangementer i LHL Ringebu er åpne for alle, også uten medlemskap. Laget har årsmøte 5. mars 2009 kl. 19.00 i Kaupanger. Vel møtt!

Kontaktpersoner:

Kari tlf. 61280923, Edil 61280888, Bjørg 61280624, Magne 61280367.

• • •

Årsmøte for Fåvang menighet

i kantina på RAS (Ringebu alders- og sykehjem) søndag 22.03 kl. 1900.

Andakt

Årsmøtesaker

Vaffelbandet underholder

Bevertning

ALLE VELKOMMEN

Fåvang menighetsråd

Klokkene kaller til messe

FEBRUAR 2009

- 22.02 Fastelavenssøndag**
11.00 Fåvang kirke. Haarseth/Moen
Ofr.: Søndagskolekretsen
11.00 Venabygd fjellkapell. Holm/Moen
Ingen ofr.

MARS 2009

- 01.03 1. søndag i faste**
11.00 Ringebu stavkirke. Lied/Moen
Ofr.: Menighetsbladet.
- 08.03 2. søndag i faste**
11.00 Venabygd kirke. Årsmøte. Lied/Moen
Ofr. Menighetsarbeidet.
- 15.03 3. søndag i faste**
11.00 Fåvang kirke. Holm/Moen
Ofr.: Menighetsbladet
- 22.03 Maria budskapsdag**
11.00 Ringebu Ungdomssenter.
Årsmøte. Holm/Moen
Ofr.: Norsk kirkesangerforbund
19.00 Ringebu Ald-/sj.heim. Årsmøte. Haarseth
- 29.03 5. søndag i faste**
11.00 Ringebu stavkirke. Haarseth/Moen
Ofr. Institutt for sjelesorg

APRIL 2009

- 05.04 Påskesøndag**
11.00 Fåvang kirke. Haarseth/Moen
11.00 Ringebu Eldresenter. Holm
- 09.04 Skjærtorsdag**
16.00 Venabygd fjellkapell. Holm
19.00 Ringebu stavkirke. Haarseth/Moen
- 11.04 Felles påskenattgudstjeneste**
23.15 Sør-Fron kirke
- 12.04 1. påskedag**
11.00 Fåvang kirke. Vikarprest/Moen
Ofr. Menighetsarbeidet
11.00 Ringebu stavkirke. Holm
Ofr. Kirkens Nødhjelp
16.00 Venabygd fjellkapell. Holm
Ingen ofr.
- 13.04 2. påskedag**
11.00 Venabygd kirke. Lied/Moen
Ofr. Kirkens Nødhjelp
11.00 Ringebu ald/sj.heim. Holm
- 19.04 1. søndag etter påske**
11.00 Fåvang kirke. Haarseth/Moen
Ofr. Redd Barna
11.00 Fjelltun, Brekkom. Holm
- 26.04 2. søndag etter påske**
11.00 Ringebu stavkirke. Lied/Moen
Ofr. Norsk Søndagskoleforbund.

Neste nummer
av Menighetsbladet
kommer ut
ca 1. april 2009.

**Frist for
innlevering
av stoff:
14. mars.**

DEN NORSKE KIRKE Ringebu prestegjeld

Gateadresse Ringebu ungdomssenter
Postadresse Postboks 150, 2631 Ringebu
E-post postmaster@stavechurch.no
Internett www.stavechurch.no

Kirkekontoret

Mandag – fredag kl. 9 – 12 61 28 43 50
Telefaks 61 28 43 51
Kirkeverge Lars Smestadmoen 61 28 43 50
E-post: kirkeverge@stavechurch.no 907 38 508

Kontorsekretær Unni L. Tagestad 61 28 43 50
E-post: sekreter@stavechurch.no

Prestene tirsdag – fredag kl. 9 – 11

Sokneprest Tor Holm 61 28 43 57
Sokneprest Edith Haarseth 61 28 43 54
Prostiprest Øystein Lied 61 28 43 55

Privattelefoner

Sokneprest Tor Holm 61 28 05 20
Skalykkja 10, 2630 Ringebu

Sokneprest Edith Haarseth 61 28 20 80
Sirabu, 2634 Fåvang

Kirkeverge Lars Smestadmoen 61 28 03 64

Kirkene – kirketjenere
Ringebu stavkirke 61 28 08 74
Fåvang kirke 61 28 28 30
Venabygd kirke 975 07 976

Fellesrådet

Randi Odlo, leder 61 28 07 78/ 957 49 247

Soknerådene

Ringebu: Pål Wålen, leder 61 28 03 87
Fåvang: Aud Sveipe, leder 481 51 179
Venabygd: Odd Arne Furusæter, leder 975 07 976

Menighetsbladet

Grete F. Brendhagen, Fåvang, redaktør 61 28 28 41
E-post: grebre@online.no

Anny Langrusten Wålen, Ringebu 926 00 692
E-post: anny.langrusten@c2i.net

Venabygd er representert ved
Rolf Arne Bakken (sekr.) 61 28 05 44

Postadresse: Postboks 150, 2631 Ringebu
Bankkonto for bladpenger: 2095 19 54471